

Tlačová správa FRA

Viedeň/Brusel 4. december 2018

Sloboda voľby, sloboda rozhodovania pre osoby so zdravotným postihnutím

Možnosť rozhodnúť sa, kde a s kým chceme žiť alebo čo a kedy budeme jesť, je neoddeliteľnou súčasťou nezávislého života, ktorý väčšina z nás považuje za samozrejmosť. V prípade osôb so zdravotným postihnutím sa teória a prax môžu značne rozchádzať, ako sa konštatuje v najnovšej správe Agentúry Európskej únie pre základné práva. Skúma sa v nej, čo umožňuje a čo bráni rozvoju ich nezávislého života v spoločnosti.

„Každý sa narodí slobodný a má mať právo vybrať si, ako prežije svoj život a rozhodovať o ňom,“ hovorí riaditeľ agentúry FRA [Michael O’Flaherty](#). *„Ak dokážeme zaistiť, že osoby so zdravotným postihnutím sa stanú plnohodnotnými a nezávislými členmi spoločnosti, otvorí sa im možnosti, vďaka ktorým môžu požívať všetky svoje práva a môžu sa aktívne uplatniť v spoločnosti.“*

Správa [„Od byrokracie ku každodennému životu osôb so zdravotným postihnutím: perspektívy z praxe“](#) vychádza zo skúseností ľudí, ktorých sa priamo týka prechod k nezávislému životu. Patria k nim osoby so zdravotným postihnutím a ich rodiny.

V správe sa poukazuje na solídny právny rámec EÚ a jej členských štátov na podporu takéhoto prechodu, ako napríklad Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD) a Charta základných práv EÚ a nedávno prijaté záväzky, ako napríklad Európsky pilier sociálnych práv.

Nedostatok dostupných, ako aj cenovo prístupných podporných služieb, pretrvávajúca stigmatizácia a diskriminácia a prostredie s nedostatočným prístupom však bránia osobám so zdravotným postihnutím uplatňovať svoje zákonné práva v plnom rozsahu. V správe sú navrhnuté spôsoby, ako tomu čeliť, napríklad:

- Všetky členské štáty by mali zabezpečiť zavedenie jasných cieľov a termínov s dostatočným financovaním vrátane finančných prostriedkov EÚ na umožnenie nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím.
- EÚ a jej členské štáty by mali zvýšiť informovanosť o výhodách nezávislého života formou osobných príbehov, aby pozitívne podporili zmenu prístupu k osobám so zdravotným postihnutím.
- Členské štáty by mali koordinovať všetky snahy na podporu nezávislého života a poskytovať služby umožňujúce takýto život. K tomuto patrí plné zapojenie osôb so zdravotným postihnutím a ich organizácií do rozhodovacieho procesu a formovania politík.
- Členské štáty by mali pripraviť praktické usmernenia a špecializovanú odbornú prípravu o tom, ako čo najlepšie dosiahnuť nezávislosť v živote.
- Členské štáty by mali poskytovať špecializované služby a sprístupniť všeobecné služby, aby uspokojili potreby osôb so zdravotným postihnutím. K tomu patrí aj vybavenie týchto osôb zručnosťami potrebnými na nezávislý život.

Správa vychádza z terénnej práce v Bulharsku, Fínsku, Írsku, Taliansku a na Slovensku. Všetky členské štáty však musia vynaložiť úsilie, aby zistili, čo funguje a čo nie a prečo.

V prípade záujmu o osobné príbehy, infografiky, prípadové štúdie z jednotlivých štátov a iné sa využite [tlačový balík](#) alebo sa obráťte na: media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 642